

**ПОЛОЖЕННЯ**  
**про індивідуальну освітню траєкторію аспірантів**  
**Інституту радіофізики та електроніки**  
**ім. О.Я.Усикова НАН України.**

**Затверджено Вченою радою Інституту 11.02.2021р., протокол №3.**

1. Індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача ступеню доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі аспірантом видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія аспіранта реалізується через Індивідуальний план, який містить план його навчальної та наукової роботи.

2. Освітньо-наукова програма та навчальний план є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які є частинами індивідуального плану аспіранта. Вони обговорюються та погоджуються з науковим керівником. Індивідуальний план аспіранта затверджується Вченою радою Інституту.

3. Індивідуальний план аспіранта містить перелік та обсяг обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення та форми контролю.

Індивідуальний навчальний план аспіранта містить перелік дисциплін вільного вибору аспіранта. З переліку вибіркових навчальних дисциплін (6 курсів обсягом 5 кредитів кожний) аспірант повинен обрати будь-які навчальні дисципліни в обсязі не менше 15 кредитів ЄКТС. Крім того він може відвідувати заняття за іншими вибірковими курсами за власним бажанням.

Порядок обрання вибіркових дисциплін здійснюється відповідно до п. 3.8 Положення про організацію освітнього процесу з підготовки здобувачів вищої освіти на третьому рівні вищої освіти в Інституті радіофізики та електроніки ім. О.Я. Усикова Національної академії наук України

4. Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися в рамках академічної мобільності на базі інших наукових і освітніх установ (у тому числі іноземних держав). Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів, програм та проєктів про співробітництво між Інститутом та вітчизняною або іноземною науковою установою (вищим навчальним закладом), а також може бути реалізоване учасником освітнього процесу з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією Інституту, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

## **ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН НАУКОВОЇ РОБОТИ**

1. Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, який визначає зміст, строки виконання і обсяг наукових робіт в продовж строку підготовки в аспірантурі, а також запланований термін захисту дисертації та відображається в його індивідуальному плані.

2. Наукова складова освітньо- наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

3. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії має бути самостійним розгорнутим дослідженням, що потребує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань, або ж на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

## **ВИБІР ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ**

1. Теми дисертаційних досліджень, запропонованих аспірантам Інституту, мають бути актуальними для розвитку відповідної галузі науки та пов'язані з відомчими та державними планами і програмами. Тема дисертаційного дослідження аспіранта має бути сформульована в межах напрямів наукових досліджень Інституту за спеціальністю 104 «фізика та астрономія».
2. Тема дисертаційної роботи пропонується аспіранту науковим керівником з урахуванням напряму власної наукової діяльності керівника, в якому він має науковий доробок і відповідну кваліфікацію. Запропонована тема повинна мати реалістичні терміни досягнення результатів, узгоджені з терміном навчання в аспірантурі, та мати послідовні базові етапи реалізації процесу дослідження, відбиті в індивідуальному плані навчання.
4. Обґрунтування вибору теми має відображати в концентрованому вигляді головні атрибути дисертації - актуальність, новизну, наукову цінність, описувати методи та засоби дослідження.
5. Тема дисертаційної роботи і її обґрунтування представляється аспірантом та його науковим керівником для обговорення Вченої ради Інституту і затверджується Вченою радою з правом її подальшого уточнення.

## **АПРОБАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

1. Згідно з індивідуальним планом наукової роботи, необхідно обґрунтувати самостійність дослідження та особистий внесок аспіранта при одержанні нових науково-обґрунтованих результатів через апробацію результатів дисертації на міжнародних і вітчизняних наукових та науково - практичних конференціях. Аспірант самостійно, або спільно з науковим керівником визначає, в роботі яких наукових заходів буде приймати участь.
2. Основні наукові результати дисертаційних досліджень обов'язково повинні бути опубліковані аспірантом у формі наукових монографій чи статей у [наукових фахових виданнях України](#) та [міжнародних реферованих журналах](#) або інших періодичних наукових виданнях, відповідно [до вимог](#), встановленим законодавством. Такі публікації можуть бути виконані як самостійно, так і в співавторстві.

## **ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

1. Впровадження результатів дисертаційних досліджень передбачає наявність експертизи дослідного зразка наукової продукції, корисної моделі або винаходу; науково-практичних (науково-методичних) рекомендацій про напрями можливого використання результатів дисертаційних досліджень; актів про впровадження результатів дисертаційних досліджень.

## **СТАЖУВАННЯ, ГРАНТИ ТА КОНКУРСИ**

1. Аспірант має право брати участь у конкурсах, грантових проектах, стажуваннях та отримувати іменні стипендії. Наукова тематика досліджень за грантами та проектами, стажування тощо повинна бути узгодженою з індивідуальним планом наукової роботи аспіранта.
2. Стажування дозволяє аспірантам отримати вагомий досвід практичної роботи у провідних закордонних та вітчизняних наукових і освітніх установах.
3. Гранти та конкурси дозволяють отримати кошти на фінансування досліджень, поїздки на закордонні конференції, нагороди за конкурсну роботу, стипендії тощо.
4. Щорічно Національна академія наук України [проводить конкурсний відбір](#) молодих учених - стипендіатів НАН України, рекомендує молодих учених Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки щодо призначення стипендії Президента України, стипендії Кабінету Міністрів України та премії Президента України для молодих вчених.

5. Щороку Харківська облдержадміністрація проводить конкурсний відбір на здобуття стипендії ім. К.Д.Синельникова для обдарованих молодих та видатних учених (стипендія в галузі фізики та астрономії).

## ВЛАСНА ІНІЦІАТИВА АСПІРАНТА

### Розширення спектру освіти.

Особистісний потенціал здобувача ступеню доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти формується не лише за рахунок виконання освітньо – наукової програми аспірантури. З власної ініціативи аспірант може отримувати додаткові знання, формувати відповідні навички, залучаючи для цього увесь спектр сучасних можливостей, у т.ч., наприклад:

- прослуховування додаткових курсів за вибором аспірантів в аспірантурі Інституту, в інших установах.
- прослуховування наукових лекційних курсів, курсів з вивчення іноземних мов тощо в Інтернеті (у т.ч. іноземною мовою) тощо.

**Набуття знань і навичок, які формують професійне середовище,** відкрите для аспіранта Інституту з власного бажання в тому числі через:

- особисту участь в наукових школах, семінарах з широкого кола тематики, у т.ч. в семінарах відділів, науково-кваліфікаційних семінарах Інституту,
- особисте спілкування з іноземними колегами, налагодження особистих контактів,
- участь в міжнародних наукових заходах, в їх організації, у тому числі, молодіжних форумах, симпозіумах та конференціях, організатором яких виступає Інститут,
- участь в роботі молодіжних секцій фахових міжнародних наукових товариств, у т.ч. тих, які працюють на базі Інституту,
- участь в роботі Ради молодих учених Інституту, в заходах та організації таких заходів, які проводить Рада,
- участь в роботі з популяризації науки (Фестиваль науки, Ніч науки, наукові пікніки тощо).

Директор Інституту



П.М.Мележик

Зав. аспірантурою

І.Є.Почаніна